

Sunday Chabura

זמן מנהגי אבילות של ספירה

האם יכול לשנות מנהגו

מראה מקומות

(א) גמ' יבמות ס"ב: י"ב אלך זוגים תלמידים היו לו לרבי עקיבא.. וכולן מתו בפרק אחד... תנא כולם מתו מפסח עד עצרת. ומשוי"ה מובא בראשונים שנהגו מנהגי אבילות בימים אלו

(ב) ערוך השולחן או"ח סימן תצ"ג אות א' הביא שבתקופה זו היה עוד צרות לישראל כמו גזירה של מסע הצלב בשנת תתנ"ו. וכתב שבכלל הם ימי דין.

(ג) טור או"ח סימן תצ"ג סעיף ב' ויש מסתפרין מל"ג ואילך שאומרים שאז פסקו מלמות. ב"י ד"ה ומה שכתב מבאר שזה יוצא מדברי מדרש שכתב שמתו עד פרוס העצרת, והיינו עד ט"ו יום קודם שבועות, דהיינו יום ל"ד בעומר. ומטעם זה כתב שיכול להסתפר מיום ל"ד ואילך.

(ד) וכן מובא בשו"ע סימן תצ"ג סעיף ב'. אבל ברמ"א כתב שנוהגין להסתפר כבר מיום ל"ג. עיין ביאור הגר"א אות ז' שכתב שטעם הרמ"א שחולק הוא משום שסובר שפסקו מלמות ביום ל"ג (ולא יום ל"ד כשיטת הב"י)

(ה) רמ"א סימן תצ"ג סעיף ב' מביא מנהג אחר, שמותר להסתפר אחר פסח עד ר"ח אייר. ולפי"ז אסור אפילו אחר ל"ג בעומר. עיין ביאור הלכה ד"ה יש נוהגין שביאר שיטה זו (בשם האחרונים) שאין הטעם של הנהגת אבילות מר"ח עד שבועות משום שמתו בימים אלו בדיוק (שזה לא נזכר בשום מקום) אלא שמתו מפסח עד עצרת חוץ מימים שא"א בהם תחנון. (דהיינו ז' ימים של פסח, ששת השבתות, ב' ימים של ר"ח אייר, ור"ח סיון. נמצא שלא מתו אלא ל"ג ימים. וכנגד זה תקנו אבילות של ל"ג ימים בתקופה זו, ולא בדיוק.

(ו) ב"ח סימן תצ"ג ד"ה ומש"כ ויש מסתפרין חולק על דברי הגר"א, וכתב שאף מש"כ הרמ"א בסעיף ב' שהאבילות נוהג מפסח עד יום ל"ג, הוא ג"כ משום שאין האבילות נוהג בדיוק על הימים שנפטרו, אלא שנפטרו כל התקופה בין פסח לעצרת חוץ מימים שא"א תחנון, וכנגד זה בחרו ל"ג ימים

(ז) שו"ת אגרות משה או"ח ח"א סימן קנ"ט ד"ה והנה לדינא כתב חידוש לדינא. שלפי שיטת הב"ח ששני המנהגים שנתפשטו, במקורם הם מנהג אחד, מותר לשנות מנהגו משנה לשנה. אבל לשיטת הגר"א (שהמשנ"ב פסק כמותו) אסור לשנות ממנהג אחד להשני, כיון שהם באמת שני מנהגים שונים. שמנהג ראשון, מקורו ממדרש שמתו באותם ימים ממש, משא"כ מנהג השני מבוסס על שמתו בכל התקופה. ולדינא פסק האגרות משה שיכול להקל כהב"ח, משום דבדברים אלו הולכים לקולא

תצנ דינים הנהגים בימי העומר. ובו מ' סעיפים:

בעומר בעצמו מותר נשואין ותספורת מפני שמוחק לנו ליו"ט ומרבים בו קצת בסעודות ואומרים שביום זה לא מתו כלל ואח"כ חזרו ומתו ועוד דהוא לסימנא של"ג ימים מתו והימים מתחילין מן ב' דר"ח אייר ונמשך עד עצרת וגם ל"ג בעומר בעצמו נחשב בחשבון אע"פ שלא מתו ביום זה:

¶ ולפי מנהג זה נוהגין היתר עד ר"ח אייר ומתחילין האיסור מן יום א' דר"ח אייר ונמשך עד יום ראשון של ג' ימי הגבלה ומקצת היום בכולו ולכן לפי מנהג זה עד ר"ח אייר מותר וגם בל"ג בעומר בעצמו וכן בג' ימי הגבלה ושאר כל הימים אסורין וכן הוא מנהג שלנו ואם חל ל"ג בעומר ביום ראשון מסתפרין בע"ש הקודם מפני כבוד השבת:

ז והן הן דברי רבינו הרמ"א שכתב בסעיף ג' מיהו בהרבה מקומות נהגו להסתפר עד ר"ח אייר ואותן לא יספרו מל"ג בעומר ואילך אע"פ שמותר להסתפר בל"ג בעומר בעצמו ואותן מקומות שנוהגין להסתפר מל"ג בעומר ואילך לא יסתפרו כלל אחר פסח עד ל"ג בעומר עכ"ל וזה שכתב בסעיף א' מיהו מל"ג בעומר ואילך הכל שרי עכ"ל זהו לפי מנהג זה שמסתפרין מל"ג בעומר ואילך ואין מסתפרין עד ר"ח אייר וזהו מנהג רבינו הב"י אבל לא לדין וזהו שכתב בסעיף ב' על דברי רבינו הב"י שאין מסתפרין בל"ג בעומר אלא בל"ד כתב וז"ל ובמדינות אלו אין נוהגין כדבריו אלא מסתפרין ביום ל"ג ומרבים בו קצת שמחה ואין אומרים בו תחנון עכ"ל וכוונתו דלענין ל"ג בעומר בעצמו בכל מקום נוהגין להתיר בין לפי מנהגו של רבינו הב"י ובין לפי מנהגינו מפני שמחויקין היום הזה לקצת יו"ט וגם במנחה שלפניו ורגילין לקרותו הלולא דרשב"י ובא"י מרבין בתפלה ובהדלקת נרות על קברו הקדוש ואומרים שנסתלק ביום זה וגם יצא מהמקרה ביום זה (וכתנו המג"א סק"ג ונעט"ז שגדול אחד היה רגיל לומר נחם ככל יום ואמרו בל"ג בעומר ונעט"ז ע"ש):

ח וכתב רבינו הרמ"א שלא ינהגו בעיר אחת מקצת מנהג זה ומקצת מנהג זה משום לא תתגודדו וכ"ש שאין לנהוג היתר בשתייהן עכ"ל דאין לתפוס קולתו של מנהג זה להתיר עד ר"ח אייר וקולתו של זה להתיר מל"ג בעומר ואילך דהוה תרתי דסתרי ויראה לי בכוונתו דאע"ג דבספ"ק דיבמות אמרינן דבשני בתי דינים בעיר אחת לא שייך לא תתגודדו וכן הוא מסקנת הש"ס שם אליבא דרבא וזוהן אמת דהרמב"ם ז"ל סוף הלכת כוכבים פסק דיש בזה לא תתגודדו כאכ"י שם ביבמות אך כבר תמחו על דבריו שפסק כאכ"י ולא כרבא אמנם אנחנו תרצנו דבריו ביו"ד ס"ס ק"פ ע"ש וכך הוא הענין דרבא דחי לה לדאב"י דבענייני

א אלו הימים שבין פסח לעצרת מוחזק אצל כל ישראל זה שנות מאות רבות לימי דין וימי אבל מפני שבזמן הקצר הזה מתו י"ב אלף זוגות תלמידי חכמים תלמידי ר' עקיבא כדאיתא ביבמות (ס"ז:) וכולם מתו במיתת אסכרא (ס) ועוד ראינו שעיקרי ימי הגזירות בשנות מאות שעברו בצרפת ואשכנז הו' בימים אלו כמבואר מהפיוטים שעשו קדמונינו על שבתות אלו שבין פסח לעצרת והם מליאים קינים והנהגה והי ויש עוד טעמים על ימים אלו שהם ימי דין. (פמ"י סק"ג): ב ולפיכך נהגו כל ישראל מימות הגאונים שלא לישא אשה בין פסח לעצרת ולא חילקו בין נשואין דמצוה כגון מי שלא קיים עדיין פו"ד אם לאו ואע"ג דבאבלות נמורה יש חילוקים מ"מ בכאן החמירו על עצמן ומ"מ מי שקפץ וכנס אין עונשין אותו כיון שעשה מצוה וכ"ש כשראה שיכול השידוך להתבטל אבל לארס ולקדש שפיר דמי וכן אצלינו לעשות שידוכים ולכתוב תנאים מותר שמה יקרמנו אחר ומותר לעשות סעודה אך לא בריקודין ומחולות וכ"ש שאסור לומר בכלי זמר וכן סעודת הרשות מותר כמו סעודת מריעות ובלבד בלא ריקודין ומחולות:

ג וכן נהגו במדינות אלו שלא להסתפר בימים אלו והוא ג"כ ענין אבלות ומי שהסתפר קונסין אותו על שעבר על המנהג ולא עשה מצוה ופשוט הוא דאם צריך לבריא אותו להסתפר דמותר וכן כשיש מילה בימים אלו מותרים בעלי הברית דהיינו המוהל וחסנדק ואבי הבן להסתפר ביום שלפני המילה סמוך לערב מפני שיו"ט שלהם הוא:

ד ודע שיש מנהגים שונים בענין הזה יש שנהגו איסור מן תיכף אחר הפסח עד ל"ג בעומר ומשם ואילך מותר נשואין ותספורת לפי שיש במדרש דמ"ו ימים קודם עצרת פסקי מלמות ונשואין ל"ד ימים (נ"ח) והיה מן הדין לנהוג איסור עד ל"ה לספירה אלא דאמרינן מקצת יום ככולו ומותר ביום ל"ד ולא מקודם וזהו דרכו של רבינו הב"י שכתב נוהגים שלא להסתפר עד ל"ג לעומר שאומרים שאז פסקו מלמות ואין להסתפר עד יום ל"ד בבוקר אא"כ חל יום ל"ג ערב שבת שאז מסתפרין בו מפני כבוד השבת עכ"ל וכתב בסעיף ג' יש נוהגים להסתפר בר"ח אייר ומעוה הוא בידם עכ"ל כלומר דלפי מנהג זה שאחר ל"ג בעומר מותר א"כ מתחיל האיסור תיכף אחר הפסח מפני שמתו בל"ד יום מן אחר הפסח וא"כ איך מסתפרין בר"ח אייר והוה תרתי דסתרי וזה שהזכיר הסתפרות ה"ה נשואין דחדא מילתא הוא:

ה ויש עוד מנהג שהאיסור נמשך גם אחר ל"ג בעומר עד עצרת או עד שלשה ימי הגבלה דלפי פשטא דנ"מ יבמות שם נמשכה מיתתם עד העצרת ורק בל"ג

פסחים (קכ:) דמולא שבת ליום טוב מצרכים יקנה"ו ולא הזכירו בשמים ובפרק המצא כדי יין כתבו המוספות (פ"ה לג: ד"ה כ') שהעטם משום דטעמא דמצרכין אכשמים מולא שבת הוי משום נשמה יתירה ודיוט טוב ליכא נשמה אכשמים כשחל י"ט מולא שבת וי"ל דכיון דדיוט טוב יש לו מאלכס משונים וטוים מייסד דעתו ממילא בלא ריח נשמים: כתב המרדכי בסוף פרק המצא כדי יין (סי' מ"ג) שנהגו צמגנ"א וקולני"א לנכך על הצמחים דיוט טוב שחל להיות מולא שבת וכן פירשו רבינו גרשום ורבינו משולם ורש"י אומר א' שאין מצרכין ופירש ר"י הטעם דטענו יוס טוב ושמתו משיב נפש שאמרה ע"כ וכבר כתבתי כן בסמוך בשם המוספות וכן נהגו שלא לנכך על הצמחים:

ב יום טוב שחל להיות במוצאי שבת וכו' אומר ותודיענו. כפרק אין עומדין (לג:):

תצב א נדהגים באשכנו וצרפת להתענות

שני וחמישי ושני וכו'. כתבו המוספות בסוף מסכת קידושין (פ"א. ד"ה סקנא) אלא דלמרינן (שס) סקנא דשחל ריגלא פירוש ריעוע ימות השנה ליחוד ולעצירה כל ימות הרגל שהם א' קצוות אנשים ונשים לשמוע כולם הדרכה ונותנין עין זה על זה ויש אומרים לכן נהגו להתענות לאחר הפסח ולאחר הסוכות עכ"ל. ומה שכתב רבינו לפי שאינם רוצים להתענות בניסן ותשרי. טעם ניסן כבר נמצא בסיומן מ"ט (קעג: ד"ה והכי) שהוא מפני שרצו אסור צמחים ותשרי יש ליתן בו טעם לפי שהוא מרובה צמחים: ומה

השלים ב"ה סי' קה) כתבו דנהגו צמגנ"א וקולני"א וכן פסקו רבינו גרשום ורבינו משולם לנכך על ההדס מולא שבת שחל להיות דיוט שהעטם משום דטעמא דמצרכין אכשמים מולא שבת הוי משום נשמה יתירה ודיוט טוב ליכא נשמה אכשמים כשחל י"ט מולא שבת וי"ל דכיון דדיוט טוב יש לו מאלכס משונים וטוים מייסד דעתו ממילא בלא ריח נשמים: כתב המרדכי בסוף פרק המצא כדי יין (סי' מ"ג) שנהגו צמגנ"א וקולני"א לנכך על הצמחים דיוט טוב שחל להיות מולא שבת וכן פירשו רבינו גרשום ורבינו משולם ורש"י אומר א' שאין מצרכין ופירש ר"י הטעם דטענו יוס טוב ושמתו משיב נפש שאמרה ע"כ וכבר כתבתי כן בסמוך בשם המוספות וכן נהגו שלא לנכך על הצמחים:

סימן תצב

פרטי רמזי דינים המבוארים בזה הסימן

[א] טעם לשלשה תעניות שמתענים אחר הפסח:

א נדהגים באשכנו ובצרפת להתענות שני וחמישי ושני אחר הפסח והחג. וממתניין עד שיעבור כל חודש ניסן ותשרי ואז מתעניין לפי שאינן רוצין להתענות בניסן ותשרי. וסמכו אותם על מקרא דאיוב (א ה) ויהי כי הקיפו ימי המשתה וגו' אולי חטאו בני וגו' ובשביל שימי המועד הם ימי משתה ושמחה אולי חטאו. ועושים אותן כמו תענית ציבור לקרות ויחל:

סימן תצג

פרטי רמזי דינים המבוארים בזה הסימן

[א] טעם למה אין נושאים נשים בין פסח לעצרת ואם נשא ומותר לקדש: [ב] איסור תספורת באותם הימים: [ג] איסור מלאכה בהם משקיעת החמה עד שחרית:

א נדהגים בכל המקומות שלא לישא אשה בין פסח לעצרת והטעם שלא להרבות בשמחה שבאותו זמן מתו תלמידי רבי עקיבא (ע"י יבמות

סכ:). וכתב הרי"ף גיאת (ח"ב ע"ב קט) דוקא נישואין שהוא עיקר שמחה אבל לארס ולקדש שפיר דמי. ונישואין נמי מי שקפץ וכנס אין עונשיו אותו אבל אם בא לעשותו בתחלה אין מורין לו לעשות כך וכזה הורו הגאונים ב ויש מקומות שנהגו שלא להסתפר. (ה) [א] ויש מסתפרים מ"ג בעומר ואילך

שכתב רבינו ועושים אותן כמו תענית ציבור לקרות ויחל (שמות לג יא-יג, לג א-ג). יתבאר בסיומן מקס"ו (רפח. ד"ה וכמנ):

תצג פרטי רמזי דינים המבוארים בזה הסימן

[ב] אין מסתפרים ביום ל"ג: [א] א' נושאים נשים מ"ג ואילך: [ג] אם מסתפרין בראש חודש אייר:

א נדהגים בכל המקומות שלא לישא נשים בין פסח לעצרת והטעם שלא להרבות בשמחה וכו' עד וכזה הורו הגאונים (הלכות פסוקות סי' צד, שערי תשובה סי' רעח). כן כתב רבינו ירוחם צמ"כ כ"צ (סי' קפו ע"ד):

ב ומה שכתב ויש מקומות שנהגו שלא להסתפר. כ"כ הרי"ף ש' שועיב דרשתי יוס ראשון של פסח (מ"א ע"ד) וכן המנהג פשוט בינו: ומה שכתב ויש מסתפרין מ"ג בעומר ואילך. כ"כ ה"ר דוד אבודרהם (עמ' רמח) בשם אבן הירמי (המנהג ה' ארוסין סוסי' קו) משמו של הר"ה וכ"כ ג"כ הרי"ף ש' שועיב (שס) וז"ל שמעתי שיש צמדרש שמתו מפסח עד פרום העצרת והוא ט"ו יוס

פרישה

מצרכין על הצמחים כשחל יוס טוב מולא שבת וי"ל דכיון דיוט טוב יש לו מאלכס משונים וטוים מייסד דעתו ממילא בלא ריח נשמים: **תצג** (ה) ויש מסתפרים מ"ג בעומר וכו'. והוא הדין שגשאים נשים ומלא מייניהו נקט. צ"י:

דרישה

תצג [א] ויש מסתפרים מ"ג בעומר וכו'. הרי"ר דוד אבודרהם כתב בשם אבן ירחי משמו של הר"ה וכ"כ נמי אבן שועיב וכן הועתק בספר אדם [וחוה] נתיב ה' וכן השיב ה"ר שמעון בר צמח בתשובה שכל שלשים ושלשה ימים אסור ומקצת יום ל"ד ולפי דעת (הרמב"ם)

הגהות והערות

תצא [א] ספר הפרדס עמוד מה-מט, מחזור ויטרי חלק א עמוד 117 ועמוד 283 סימן סח, ספר האורה חלק א עמוד 102, סידור רש"י סימן שפב, איסור והיתר סימן לו:

תצב [א] בתוספות שלפנינו ליתא לחיבת שהם ונוסף שם חיבת [שיש]:

דחמשה עשר ימים קודם עזרת פסקו מלמות ונשאר ששנים וארבעה יום שמתו צם לפיכך נוהגין אכלות כל שלשים וארבעה יום ומה שאין נוהגין איסור ביום ל"ד גופיה היינו טעמא דמאחר שנוהגין אכלות בליל ל"ד ומקצת היום צהחלמו אמרין מקצתו ככולו ולפי זה אין להסתפר כי אם ביום ל"ד עצמו אחר שהתחיל עמוד השחר ולא בלילה שלפניו ולפי דעת זו כל ל"ג אסור אף בראש חודש אייר ועיין בדבריו. אבל במדינות אלו נוהגין להסתפר ביום ל"ג עצמו והיינו

טעמא לפי שאנו מופסים עיקר כדברי המוספות שכתבו האחרונים משמם שלא מתו אלא בימים שאומרים תחנה צהם ונמנא שלא מתו בשבעת ימי הפסח ושבעה שבתות ושני ימים של ראש חודש אייר ובראש חודש סיון שהם שבעה עשר ימים אלא שמאחר שאי אפשר לשבע ימי הפסח בלילה שבת נמנא שאינם רק ששה עשר ימים שלא מתו צהם נשאר ששנים ושלשה שמתו צהם לפיכך נוהגין אכלות שלשים ושנים יום ומסתפרים בל"ג עצמו מטעם שנתבאר דמקצתו ככולו ואין מסתפרים אלא בל"ג עצמו ביום ולא בלילה שלפניו ולפי טעם זה של מוספות כאשר כתבנו נחפשו שני המנהגים יש מקומות שאין מסתפרים עד ל"ג ומל"ג ואילך ול"ג עצמו בכלל מסתפרין בדפרישית ויש מקומות שמסתפרים עד ראש חודש אייר וראש חודש

ימים שאין אכלות נוהג צהם נשאר מן הארבעים ותשעה יום שלשים ושלשה יום עכ"ל ומפני שראו שם דשני ימים של ראש חודש אין אכלות נוהג צהם נהגו צהם היתר והא דלא שייך הוא דלא אמרו דשני ימים של ראש חודש אין אכלות נוהג צהם אלא לנוהגים איסור תקפורת עד עזרת דכלל שני ימים דראש חודש משכחת שלשים ושלשה יום אבל לדידן דלא נהגין איסור אלא עד ל"ג יום צעומר

בלבד כל שלשים ושלשה יום אסור להסתפר ואפילו בראש חודש (ג).

ד מצאתי כתוב מנהג שלא לעשות מלאכה מפסח ועד עצרת משקיעת החמה עד שחרית וכו'. כן כתב רבינו ירוחם נגמיר ה' חלק ד' (מה). צהם רבינו האל גאון ז"ל:

דרכי משה

אבלות לאותו מנהג אין להסתפר מל"ג ואילך ואע"ג דמסתפר בל"ג בעומר עצמו מכל מקום נשאר שלושים ושנים יום וזהו הטעם שאנו מסתפרים בל"ג בעומר ולא ביום ל"ד כי אנו מחשבים שלשה ימים ראש חודש אייר שני ימים וראש חודש סיון יום אחד אבל לאותו מנהג שנהגו היתר בל"ג בעומר אסור להסתפר בראש חודש אייר וכל שכן קודם לכן כן נראה לי ומכל מקום בעיר אחת לא ינהגו מקצתם כמנהג זה ומקצתם כמנהג זה משום לא תתגודדו (דברים יד א ועי' יבמות יד.). **כתב מהרי"ל** (שם עמ' קנו ס' ז) ומנהגים (מהר"א קלויזנר ס' קל, מהר"א טירנא עמ' ג, קסז) שלא לומר תחנון בל"ג בעומר: **מצאתי** כתוב בהגהות מנהגים (מהר"א טירנא עמ' גא אות מח) כ"ד לעומר היה מילה ומה"ד דוד מלאנצה"ט היה בעצמו בעל ברית ג' והיה מגלה זקנו כדרכו ביום שקודם מילה סמוך לערב קודם הליכתו לבית הכנסת וצוה להאב להסתפר ג"כ עכ"ל:

פרישה

(ב) סמוך לשקיעת החמה. כיצמות פרק הצא על יצמתו (פג): מנא כולן מתו מפסח ועד עזרת ונראה שלא כלל יום מתו אלא הפסיקו נגמיר ולא מתו אלא בשלשים ושלשה ימים: ומה שכתב שאז פסקו מלמות. ראה לומר שצנך מנין ימים פסקו מלמות:

דרישה

וכל שכן שאין לנהוג היתר בשניהם עכ"ל וטעם דמנהגים הללו הוא משום דאיתא שלשים ושלשה ימים שאין מסתפרין בהן ונוהגין בהן אבילות יש מפרשים דהיינו מתחלת הספירה עד ל"ג בעומר ואז מותר בכל דבר ואיכא דמפרש דהיינו כל הספירה עד שבועות אלא שמתחיל האבילות בראש חודש אייר וגם ל"ג בעומר אינו בכלל נמצא שנשאר שלשים ושלשה ימים מראש חודש אייר עד שבועות שהוא ר' בסיון וטעמו הוא משום דאיתא במדרש חמשה עשר יום קודם שבועות פסקו מלמות וכשתסיר חמשה עשר יום (מחמשים) [מארבעים ותשעה] יום ישאר שלשים וארבעה יום והם שלשים ושלשה שלמים ומגלחין ביום ל"ד דמקצת היום ככולו כ"כ רשב"ץ:

הגהות והערות

תצג א] כן הוא בדפוסים שלפנינו על פי הגהת חרדשי הגהות דפוס ראשון ואינו מדברי רבינו ירוחם אלא מהגליון [וכן מוכח ממה שסיים שם ע"כ אינו מהספר"] ועיין בשם הגדולים להחיד"א חלק א מערכה א אות קל שיש הוספות בספר רבינו ירוחם: [ב] כן הגיה במור קציעה וכן הוא בדפוסים שלפנינו וכן הוא בתשב"ץ: [ב*] לא מצאתי במהרי"ל מפורש (מקור חיים) ועיי"ש בשני נוסחאות אות א: [ג] דהיינו סמוך או מוהל ועיין ב"י סימן תקנט (רפג ע"א) ד"ה ובעל ברית דאמרו: [ד] עיי"ש בהערה ב שכו הגיה במור קציעה על הכ"י:

א"ר בכלל אצל אחר כך אין מסתפרים עד עשרת רק נ"ג צעמנו לחוד מסתפרין והיינו טעמא דעד ראש חודש א"ר וראש חודש א"ר בכלל איכא ששה עשר ימים ונשארו שלשים ושלשה שמחללים זהם ולפיכך מסתפרים נ"ג עמנו משום דמקלמו ככולו כדפרישית וממילא דאף בראש חודש סיון אין להסתפר

לפי מנהג זה עיין בדרשות מהרי"ל (דני הימים שכן פסח נשטעט עמ' קנו ס' ח) וכתב בהגהת שלחן ערוך (סע' ג) ולא ינהגו צעיר אחת מקלמ מנהג זה ומקלמ מנהג זה משום לא תתגודדו וכל שכן שאין לנהוג היסור כשניהן עכ"ל ופשוט הוא ומשמע דכל זה אינו אלא לענין תספורת אצל לענין נישואין כבר כתב רבינו שנהגין בכל המקומות שלא לישא אשה בן פסח לעשרת דמשמע דאין היסור צעולם לישא אשה בכל הימים הללו אכן ב"י כתב דלמאי שכתב רבינו יש מסתפרין מל"ג

ואילן לדידהו נמי מותר לישא אשה כיון דפסקו אז מלמות למה יהא אסור לישא אשה וכ"כ ה"ר דוד אבדורסה ורבינו שלא הזכיר אלא מסתפרין נקט חזק מנייהו עכ"ל וכן פסק בשלחן ערוך (סע' א) 'ממילא לפי מנהגינו נמי כל מקום ומקום לפי מנהגו מצוה יום זמותר להסתפר מותר נמי לישא אשה וכ"כ צמנהגים דמהר"א טירנא עמ' סו) שעתה נוהגין גם לישא אחר ל"ג כמו שמסתפרין מל"ג

פרישה

ואילן וממילא לאותן שמסתפרין עד ראש חודש א"ר וראש חודש א"ר בכלל מותרים נמי לישא אשה צאותן הימים. ולריך להחייב צמנהג שכתוב בהגהות המנהגים (שם אות לו) דאיכא צמנהגי דור"א (מהר"א אלפנצין עמ' 148) דכשחל ראש חודש א"ר בשבת אז נושאין צו דממה נפשך אם נהגו לשם היסור עד ראש חודש א"ר וראש חודש א"ר בכלל מאי איכא בשבת אפילו אינו שבת נמי ואם לא נהגו היסור עד ראש חודש א"ר אלא מל"ג ואילן אפילו כשהוא בשבת נמי לא ונראה לי דודאי לא נהגו היסור אלא מל"ג ואילן אלא דמכל מקום סבירא ליה דבחל ראש חודש א"ר בשבת מאחר דמיתוספא שמה צום השבת שהוא שבת חודש אין להסתפר באצלות ישנה כולי האי ונושאין צו ואף על גב דאין נושאין בראש חודש א"ר דעלמא שאינו של שבת מכל מקום בחל בשבת נושאין צו כנ"ל

אחר שקיעת החמה והיו העם בטלין ממלאכה על כן גזרו שלא לעשות שמחה בנתיים. ונהגו הנשים שלא לעשות מלאכה משתשקע החמה. ועוד שאנו סופרים העומר אחר שקיעת החמה [ב] וכתוב (ויקרא כג טו) שבע שבתות תמיימות תהיינה מלשון שבות (א) ולשון שמיטה שבע שבתות [ג] וכתוב (שם כה ח) וספרת לך שבע שבתות שנים וכתוב (דברים טז ט) שבעה שבועות תספר לך [ה] מכאן שהספירה בבית דין (ע"י מנחות סה:) מה שנת השמיטה אסור במלאכה אף זמן ספירת העומר דהיינו לאחר שקיעת החמה אסור במלאכה:

והכי נקטינן דור"ק: **כתוב בדרשות מהרי"ל** אם חל ל"ג צעומר צום ראשון אינו מותר לגלם צער צמנהג שבת שלפניו ועיי"ש הטעם אצל מהר"י וייל הסיר והביא ראיה מרמיה דשרי כהאי גונא באצל לפי שאינו אלא מנהג (ע"י הנהגות מיימוניות אצל פ"י אות ו) וגילוח דספירה נמי אינו אלא מנהג ולא עדיף מרמיה דהתם וכמו מהרש"ל דכן עיקר וכ"כ בהגהת שלחן ערוך (סע' ג) דכן נוהגין:

פרישה

שמיטה כמו שכתוב שבע שבתות שנים דלוחו שבת ר"ל שישמחו ג"כ ממלאכת מרישה וזריעה צמי השמיטה ואח"כ כתב עוד טעם אחר דכיון דלפינן ספירת העומר משמיטה לענין ספירה צמנהג דין ילפינן נמי מנייה לענין ציטול מלאכה ועיין מרישה (אות ג) שהארכמי מה לפי לורך הענין:

(א) ולשון שמיטה שבע שבתות וכתוב וספרת לך שבע שבתות שנים וכתוב שבעה שבועות תספר לך מכאן שהספירה בבית דין וכו'. כך היה הגירסא הנכונה והכי פירושו דלחכי אין עושין מלאכה אחר שקיעת החמה דהיינו זמן ספירה מדאפקיה רחמנא לספירה בלשון צמנהג שהוא לשון שבות דהיינו שישבתו וינוחו ממלאכה וג"כ הוא לשון שמיטה זמ"ש שבע שבתות שנים דאיתו שבות רצה לומר שישבתו ג"כ ממלאכת [חרישה] וזריעה בימי השמיטה וכאשר פירשתי כ"כ ר' ירוחם בהדיא בספר תולדות אדם וחוה נתיב ה' חלק ד' (מה) עיי"ש ומסיק על זה הלימוד מה שמיטה אסור במלאכת קרקע אף כאן אחר שקיעת החמה סופרין ושוברתין ממלאכתן כן כתב רב האי בתשובה עכ"ל:

(ג) ומה שכתב רבינו וכתוב וספרת לך שבע שבתות שנים וכתוב שבעה שבועות תספר [לך] מכאן שהספירה בבית דין וכו'. זה אינו שם ברבינו ירוחם וגם בשום מחבר לא מצאתיהו והנה שמעתי מפרשים דפירשוהו דרצה לומר דכמו שאנו לומדין שמיטה מספירת עומר מדכתיב בשתייהן לשון ספירה דצריכין בית דין לספור שנת השמיטה כמו שאנו סופרין שבתות העומר כך ילפינן נמי ספירת העומר משמיטה מה שנת השמיטה אסור במלאכה אף אחר שקיעת החמה שהוא זמן הספירה אסור במלאכה וכן פירש נמי האלוף מהר"ר מרדכי יפה בספר לבוש החור שלו (סע' ד) וקשה לי על פירוש זה טובא חזק דגזירה שוה [זו] לא מצאתיה לא במשנה ולא בכרייתא ולא בגמרא ולא בתורת כהנים וספרא וספרי ופסיקתא שיעצתי לחזר אחריה ולא מצאתיה אך זה מצאתי שבספרא פרשת בהר (פרשה ב א) דרש על מה שכתוב וספרת לך הנאמר בשמיטה ז"ל וספרת לך בבית דין ובספרי פרשת ראה (טו ט) דורש על הספירה שנאמר בעומר ז"ל שבעה שבועות תספר לך בבית דין ומנין לכל אחד ואחד תלמוד לומר וספרתם לכם רצה לומר בפרשת אמור כתוב כן הרי לפנינו בשתייהן שוה נדרש שתהא ספירה בבית דין והשנית מה ענין הגזירה שוה זו ללמוד זה מזה מאי פסקא ומאי אולמא הא מהא ואין ליישב ולומר דלמדינן מינה [דדמן] שכמו שאנו מברכין על ספירת

העומר כך היו הבית דין מברכין במנין שנת השמיטה דממה נפשך אם פשוט הוא דאמצות השם יתברך צריך לעשות ברכה בשעה שמקיימין ציווי א"כ אין אנו צריכין ללמוד זה מספירת העומר דמגופיה נלמד ממה שנצטוו הבית דין למנות כמו שכתוב וספרת לך ואי אינו פשוט תקשה לנפשך בספירת העומר גופא מנלן שאתה לומר שמיטה ממנו ואף שהתוספות כתבו במנחות בפרק רבי ישמעאל סוף דף ס"ה (ע"ב ד"ה וספרתם) גבי יוכל כתיב וספרת לך דאבית דין קאמר להו רחמנא ושמא בית דין סופרין ומברכין כמו שאנו מברכין על ספירת העומר עכ"ל מכל מקום אין שייך לומר על דבריהם גזירה שוה אלא שכתבו כן מן הסברא (ר"ל) שהיו עושין ג"כ כמו שאנו עושין סופרין ומברכין וגם יש ראייה משם שאין כפירוש רבינו במ"ש שהרי הם מסופקים וכתבו זה בתורת שמא ואי גזירה שוה היא מאי ספיקא יש ברבר: ועוד קשה כיון דהתוספות המה מסופקים בדבר אם יספרו ויברכו למה כתב רבינו מכאן שהספירה בבית דין כאילו זה פשוט לו שישפירו ויברכו אלא שגילה לנו שמכאן הוא וכ"ש להרמב"ן שכתב בפרשת אמור ז"ל בתורת כהנים וספרת לך בב"ד ולא ידעתי אם לומר שיהיו הב"ד הגדול חייבים לספור שנים ושברעות בראש כל שנה ולברך עליהן כמו שנעשה בספירת העומר או לומר שיהיו ב"ד ויקדשו שנת החמשים עכ"ל הרי לפנינו שנתפסק בזה יותר מהתוספות וכל שכן לבעל החזקוני שכתב בסדר בהר ז"ל וספרת לך שבע שבתות שנים לפי שאין כאן אלא ספירה אחת והיא בבית דין אין צריך לברך אבל עומר דכתיב ביה שתי ספירות אחת בפרשת אמור ואחת בפרשת ראה (דברים טו) אחד לב"ד ואחד לציבור צריך לברך הרי לפנינו שהוא סובר שלא היו מברכין הבית דין אספירת השמיטה ולא באתי להקשות מהחזקוני או מהרמב"ן אדברי רבינו דבראי נוכל לומר גברא אגברא קרמית אלא להוכיח מינה דאין זו גזירה שוה מקובלת וגם לתמוה אפשרות דכתב רבינו מכאן שהספירה בבית דין אי לענין ברכה קאי הרי אינו פשוט בעיני כל הני רבוותא ובעיני קצת

הגהות והערות

(ה) הוסיפה זו על פי דפוסים מנוסחה, סלוניקי וספרדי וטור הגרסא עם הב"ח דפוס ראשון ועיין פרישה:

ב הבל שרי. היינו לאותן הנוהגים לספר מל"ג ואילך, אבל לדין שנוהגים איסור תספורת, אסור ג"כ לישא (ב"ח ד"ה ומ"ש ולכנס סעיף ג ומנהגים לר"א טירנא מנהגי פסח עמוד סו, וכן משמע בב"י ד"ה ומ"ש ודרכי משה). מיהו עד ראש חדש אייר מותרין לישא כשם שמוותרין לספר, כמו שכתוב סעיף ג' [בהגה]. וכשחל ראש חדש בשבת מותרין הכל לישא באותו שבת וב"ח שם ומנהגים הגהות מנהגים ש [ב] ג' ומרבים בו קצת שמוחה. וכתב בכוונות [ספר הכוונות ג, א; שער הכוונות ענין ספירת העומר דרוש יג] שגדול אחד היה רגיל לומר נחם בכל יום ואמרו גם בל"ג ונענש, ע"ש: ד בע"ה ברית. הוא סנדק, והוא הדין המוהל, עיין סימן תקנ"א סעיף (ח') [א] [ב] [בהגה]: ה מיהו בהרבה ב'. הטעם, דלכולי עלמא נוהגין איסור ל"ג יום, וא"כ כשמסתפרין עד ראש חדש אייר וראש חדש בכלל נשאר ל"ג יום עד עזרת. ואע"פ שמסתפרין ציוס ל"ג וא"כ חסר יום אחד, מכל מקום הא קיימא לן מקצת היום ככולו, וכיון שנהגו איסור במקצתו דיו. וא"כ אסור להסתפר אפילו בראש חדש סיון

תצג (א) יש נוהגים להסתפר בראש חדש אייר. כתב ב"י [ד"ה ומ"ש ויש מסתפרין] שטעמם על פי מה שכתבו אחרונים [רבי יהושע אבן שועיב, דרשת יוס' א' דפסח עמוד רכז] ¹ בשם המוספות של"ג צעומר אין לו מעלה מזד עצמו שפסקו מלמות, אלא לסימנא בעלמא נקטו סימן ל"ג, דהיינו שצימים שאין אומרים תחנה לא מתו, וא"כ כשתסיר מן מ"ט יום ז' ימי פסח וז' שבתות וז' ימי ראש חדש שהם י"ו ימים שאין אצילות נוהג בהם נשארו מן המ"ט יום ל"ג יום, וראו שם [דב' ימים של ראש חדש אין אצילות נוהג בהם, נהגו בהם היתר. זה שיצו, דלא אמרו שני ימים של ראש חדש דאין אצילות נוהג בהם אלא לנוהגים איסור תספורת עד עזרת, דכלא צ' ימים משכחת לה ל"ג יום שהם סימן לימי המיתה, אבל לדין דלא נהגין איסור אלא עד ל"ג צעומר, דסבירא לן דאז פסקו למות לגמרי, ממיילא אסור כל ל"ג יום, אסור להסתפר אפילו בראש חדש, עד כאן דברי ב"י. ממילא לדין כל ל"ג יום אסור, ומו לא:

דמי ונשואין נמי [ד] מי שקפין ובנם אין עונשין אותו: הגה [ה] ² מיהו מל"ג צעומר ואילך ב הכל ³ שרי:

ב ג' נוהגים שלא להסתפר עד ל"ג לעומר שאומרים שאז פסקו מלמות ז ואין להסתפר עד יום ל"ד בבקר ⁴ אלא אם בן חל יום ל"ג ערב שבת שאז מסתפרין בו מפני כבוד השבת: הגה [ח] ⁵ וצמדינות אלו אין נוהגין כדבריו אלא מסתפרין ציוס ל"ג ג' [ט] ⁶ ומרבים בו קצת ⁷ שמתה ⁸ ואין אומרים בו ⁹ תחנות ¹⁰ [י] ואין להסתפר עד ל"ג צעמו ולא מצערב ¹¹ ¹² מיהו אם חל ציוס ראשון ¹³ נוהגין להסתפר מיום ששי לכבוד ¹⁴ שבת ¹⁵ [יב] ¹⁶ ומי שהוא ד' צעל ¹⁷ ברית או מל צו ¹⁸ מותר להסתפר בספירה לכבוד המילה:

ג ¹⁹ **(א)** יש ²⁰ נוהגים להסתפר בראש חדש אייר וטענות הוא בידם: הגה ²¹ מיהו בהרבה ²² מקומות פסקו למות לגמרי, ממיילא אסור כל ל"ג יום, אסור להסתפר אפילו בראש חדש, עד כאן דברי ב"י. ממילא לדין כל ל"ג יום אסור, ומו לא:

ביאור הגר"א

הוא לשון הטור, ועיין בהג"ה: [י] אלא אם בן. כמו שכתוב במדע קטן י"ז ב' ומודים חכמים כו'. [ח] [הגה] ובספירות ב'. כנזכר לעיל [ס"ק ו] בטור שאומרים שאז ב' ¹ [ט] ומרבים ב'. כמו שכתוב בסוף תענית ו', בן שבו פסקו מתי מדבר: [י] ואין להסתפר ב'. כנזכר לעיל [ס"ק ו] משום מקצת היום ככולו: [יא] מיהו ב'. כנזכר לעיל [ס"ק ו] ממה שכתוב במדע קטן י"ז ב' ² [יב] ופי שהוא ב'. כמו שכתוב בפרק א' דתענית י"ב א' מפני שיום טוב שלנו היה: [יג] [פס"ה ג] יש נוהגים ב' [הגה] מיהו ב'. כי יש אומרים

[ד] מי שקפין. עיין פרק ד' ד' ³ ב' מאי אריא כו' התם סימן כו': [ה] [הגה] מיהו מל"ג ב'. עיין סע' ⁴ [י] [פס"ה ג] נוהגים. שבמדרש [הביאו רבי יהושע אבן שועיב, דרשת יוס' א' דפסח עמוד רכז] איתא שמתו עד פרוס העצרת, והוא ט"ו יום קודם העצרת, נשארו ל"ד יום, ומקצת היום ככולו, וזהו שכתב ואין להסתפר ב'. ואמר בבקר, כמו שכתוב ביורה דעה בסימן שצ"ה סעיף א' דלא אמרין מקצת היום ככולו עד שתגין החמה, והביאו ראה מסוף פרק ב' דמילה [כ, א] וכן שומרת יום כו'. ומה שכתב נוהגים שלא להסתפר כו',

י' יסוף להסתפר (י) עד ל"ג בעומר (יא) ולא מצערב (מהרי"ל) מיהו אם חל ביום ראשון נוהגין להסתפר ביום
ו' לכבוד (ו) שבת (מהרי"ל) ומי שהוא (יב) בעל [ג] צריח או חל ביום מותר (יג) להסתפר נספירה לכבוד
המילה² (הנהגות מנה"ג * (יד) ייש נוהגים להסתפר ב"ח אייר וטעות הוא בידם: הגה מיהו
בהרבה (ח) [ד] מקומות נוהגים להסתפר עד ר"ח אייר (טו) ואותן לא יסתפרו מל"ג בעומר ואילך אעפ"י שמוחר
להסתפר בל"ג בעומר בעצמו ואותן מקומות שנוהגין להסתפר מל"ג בעומר ואילך לא יסתפרו כלל אחר פסח
עד ל"ג בעומר. ולא ינהגו בעיר אחת (טז) (טז) מקצת מנהג זה ומקצת מנהג זה משום לא מתגודדו וכ"ש שאין

באר היטב

תחנה. וא"כ מ"ש הרב ג"כ דאין להסתפר עד ל"ג בעומר הוא
ע"פ מנהג אשכנזים אבל לאותן הנוהגין שלא לומר תחנה מצערב
ה"ה דמותר להסתפר דהא בזה מליא וכ"כ המ"ט ח"י: (ו) שבת.
וזו דעת מהרי"ו. ומהרי"ל אומר וכן דעת מקצת אחרונים ומ"מ
היכל דנהוג היתר נהוג ואין להסתפר צדיקים אלו כמ"ש בס"ק ג'
ח"י: (ז) צריח. ע"י צ"י ס' תקי"ט מבוחר דבעלי צריח
נקראים הסנדקים והמהול ואבי הבן הנימול אף שאינו מל בעצמו.
ומותרים להסתפר בערב קודם כניסה לבית הכנסת כ"כ מנהגים

שערי תשובה

שלפניו כמו ע"ש או עיו"ט אבל הלילה שלמחרתו יום ל"ג בעומר פשיטא
לילוי כימיו ע"ש: [ג] צריח. ענה"ט ועין מח"כ בשם זרע אמת מי
שלטו ימי אלו בין ר"ח מותר להסתפר וטוב לעשות התרה ועין
דגול מרובה בשבת שלפני החמשה שקורין שפי"ן האל"ף מותר להסתפר
בע"ש ועין לקמן ס"ק ח' בשם אגרות הרמ"א: [ד] מקומות. וכשם
האר"י ו"ל כתבו שלא להסתפר כלל עד ערב חג השבועות ע"ש וכמו
באגרות הרמ"א סוף סימן כ' שלפי מנהג האר"י ו"ל אפילו אם יודמן
צריח מילה אין להסתפר בכל זמן העומר:

וכ"כ הח"י והפר"ח דלא כשכנה"ג ע"ש וכן נוהגין: (ח) מקומות וכו'. הטעם דלכ"ע נוהגין איסור ל"ג יום וא"כ כשמתפרין עד
ר"ח אייר ור"ח בכלל נשאלו ל"ג יום עד עזרת ואע"פ שמתפרין ביום ל"ג וא"כ חסר יום א' מ"מ הא ק"ל מקצת היום ככולו וזכרון
שנהגו איסור במקצת דיו וא"כ אסור להסתפר אפילו צריח סיון עד עזרת כ"כ הב"ח. וכמו המ"א אבל צמדינה זו נהגו לישא
ולהסתפר בשלשה ימי הגבלה לכן נ"ל דלא ישאו וסתפרו צריח אייר ובראשון של ימי הגבלה אחרין מקצת היום ככולו וכ"מ
במהרי"ל עכ"ל ע"ש: (ט) מקצת. פי' שמקצת בני אדם לא ינהגו כך ומקצת כך דהוי לא מתגודדו ועין במ"א שהאר"י בסוגיא
דינמות בחילוק דיינים שלא תעשו אגודות אגודות ע"ש. מי שנהג לגלות ביום ל"ד כמו שנוהגין בני ספרד וא"כ נהג להסתפר בל"ג

משנה ברורה

תחנן. גם בערב (יא) של ל"ב: (י) עד ל"ג בעצמו. דהיינו
לאחר שתנן החממה והטעם לירידה גם כן משום (יג) דמקצת היום
ככולו: (יא) ולא מצערב. ויש מאחרונים שמקילין להסתפר
מבערב [מ"ט וא"ר] וסיים א"ר דמ"מ לענין נשואין לא ראיתי
מקילין כ"א ביום ל"ג בעומר בעצמו ולא בלילה שלפניו אכן בשחל
ל"ג בעומר בע"ש והוא לו שעת הדחק לעשות ביום אפשר שיש
להקל לו לעשות בלילה שלפניו: (יב) בעל ברית. היינו הסנדק
והמהול ואבי הבן אף שאינו מוהלו בעצמו (ומ"ש הרמ"א או מל
בנו היינו שיש לו בן³ שצריך למול אותו) אבל לא המוציא והמביא
[אחרונים]: (יג) להסתפר בספירה. היינו אפילו ביום שלפני
המילה⁴ סמוך לערב קודם הליכה לבהכ"נ. ואף חל המילה בשבת
מותרים להסתפר בע"ש אפילו קודם חצות [ג (יד) יש
נוהגים וכו' וטעות הוא בידם. אבאר בקצרה. דלכו"ע נוהגין
איסור ל"ג ימים אך יש בזה מנהגים שונים (ויש לכל אחד טעם
למנהגו כמבואר בבה"ל] יש שבוחרו אותן מיום ב' של פסח עד
ל"ג בעומר⁵ ומשם והלאה עד שבעות לא קבלו עליהו שום איסור
אמנם עד ל"ג בעומר אין מתירין שום יום. ויש שניכו מ"מ ימי
העומר ט"ו ימים הראשונים דהיינו עד יום שני של ר"ח אייר

ביאור הלכה

* יש נוהגים וכו' וטעות הוא בידם. ביאור הענין דיש בזה שלש
שיטות ונבאר שנים מהן שנקטום הפוסקים לדינא. והוא שיטה אחת
דחלמדי ר"ע ממו ל"ד יום ורציה ממדרש שמתו מפסח עד פסח עזרת
והוא ט"ו יום קודם עזרת ושחסי"ר ט"ו יום ממ"ט נשאלו ל"ד יום
שלמים שמתו אלא דמקצת היום ככולו ומש"ה מסתפרין ביום ל"ד בנקר
וה"ה לישא אשה מותר מכאן ואילך וזה דעת המחבר כמ"ל וס"כ אכן
לדעת הרמ"א שם בס"כ משמע דס"ל דפסקו מלמות ביום ל"ג וכמו
שכתב הגר"א שם ומקצת היום ככולו ולפי שיטה זו המנהג שאין מסתפרין
מפסח עד יום ל"ג בנקר ומשם והלאה עד עזרת מותר. שיטה שניה
הוא מה שאומרים בשם הפוסקים דחלמדי ר"ע ממו ל"ג ימים שלמים
דהיינו ביום שא"ל תחנן לא ממו א"כ כשהוליד שבעת ימי הפסח דהיינו
מיום שני של פסח ועוד ששה שבתות ושני ימים ר"ח אייר ויום אחד ר"ח
סיון שלא ממו א"כ הרי נשאלו ל"ג שלמים שמתו ולפ"ז ממו עד עזרת
ולגדלו אלו ה"ל ימים קבלו ישראל ע"ע קצת אבילות ל"ג ימים (אלא
שיום אחד מהן יש להקל במקצת יום דהוא ככולו ובחור ביום ל"ג בעומר
ואולי מליה טעם. פמ"ג) לענין חספוס ונשואין דהיינו לנכות ממ"ט
יום של העומר ט"ו ימים הראשונים דהיינו מיום שני של פסח עד יום
שני של ר"ח אייר י"ט ימים שאותן ימים מקילין בהן ונשאלו ל"ג
שלמים עד עזרת ומתחלפין בהן ולפ"ז אותן שמסתפרין מל"ג ואילך וגם

ומשם והלאה עד שבעות שהוא ל"ג ימים אין מתירין שום יום (לכר מל"ג בעומר עצמו התירוהו במקצתו ומשום דמקצת יום
ככולו) ונמצא מי שאוחז החבל בשני ראשין דהיינו שמיקל ב"ח אייר וגם מיקל מל"ג והלאה טעות הוא בידו. (טו) ואותן לא
יסתפרו מל"ג בעומר ואילך. ר"ל עד שבעות ממש וכנ"ל. והנה במדינתנו המנהג לישא ולהסתפר בג' ימי הגבלה ע"כ מסיק המ"א
דצריך ליזהר שלא לישא ולהסתפר בהשני ימים של חודש אייר⁶ וגם בראשון של ימי הגבלה בבוקר דוקא דאמרין מקצת היום ככולו
וא"כ עי"ז יושלם ל"ג ימים שאנו נוהגים אבילות עבורם. וכתב הח"א שכן המנהג ג"כ בק"ק ווילנא שנוהגים איסור מיום א'
דר"ח אייר עד ג' סיון בבוקר מלבד בל"ג בעומר נוהגין בו היתר ויש מקומות (יג) שנוהגין להקל רק ב"ח אייר ובל"ג בעומר
ובר"ח סיון עד שבעות. ובענינים אלו (יד) יתפוס כ"א כפי מנהג מקומו: (טז) מקצת מנהג זה וכו'. ר"ל שמקצת בני אדם
ינהגו

שער הציון

(יא) עין בה"ט והפ"ג סתם להקל: (יב) כ"מ מהגר"א וכ"כ בלבד ולפ"ז לירידהו אין להקל בלילה שלפניו אפילו אם נסבור דבערב שלפניו אין
אומרים תחנן. וכדעת הרמ"א וכ"כ במחש"ש ע"ש ומ"מ אחרי שכמה מקילין גם בערב שלפניו להסתפר [עין ח"י ועין בשע"ת בשם מור וקציעה
וגם המ"ט וא"ר שצינתי אותם בפנים] לא נמנעתי להביא דעתם לפנים: (יג) כן משמע מדה"ח. אף שלא אדע בבירור מאין מצא המנהג הזה להקל
ביום ב' של חודש סיון: (יד) חק יעקב ובספ"ק אין להחמיר בדבר שהוא רק מצד המנהג ע"ש:

איש מצליח

ומוכח שהבין רמל בנו לאו דוקא אלא ר"ל אבי הבן הנימול כדברי המשגיב.
דא"כ הו"ל להקשות על הרמ"א דמאי איירא בנו. נאמ"ן ס"ט: 4. ואין להקל
בזה אלא כשמלים למחרת בבוקר מוקדם, ואין לו פנאי לגלח ביום המילה עצמו.
(בה"ח אות לה): 5. ואפילו חל ר"ח אייר ביום ששי אין להסתפר אז, כמ"ש מרן
ראש הישיבה גר"ו בהערות שבסוף הספר: 6. ולירידה עד ל"ד לעומר בבוקר כמ"ש
בסעיף ב': 7. אולי צ"ל הסנדקס והוא לי יחיד. נאמ"ן ס"ט. וע' בהערות
שבסוף ס:

1. וכיצא בזה לדין שאין מסתפרים עד ל"ד לעומר, אם חל ל"ד בשבת, מותר
להסתפר בל"ג בעומר מפני כבוד השבת. ואם יש לו סיבה המונעת אותו מלהסתפר
בערב שבת ביום, יכול להסתפר בליל ששי לכבוד שבת (חזון עובדיה הלכות י"ט
עמ' רסז): 2. ואף חתן בר מצוה מותר לו להסתפר (חזון ע"ה ה' י"ט, עמ' רסד):
3. הוא דוחק. ויותר נראה דהרמ"א קורא בעל ברית לסנדק דוקא. ולזה כיוון
הבאה"ט סק"י להעיר ע"ד הרמ"א ע"ש והם דברי הח"י. ושו"ד להמג"א סק"ד
שכתב ע"ד הרמ"א דבעל ברית הוא סנדק, וה"ה המוהל ע' ס' תקניא ס"א ע"ש.

הנהגות: א) צ"ל של ר"ח אייר:

הלכות פסח סימן תצג תצד

ק באר הגולה

לנהוג (יז) היתר (י) נשחית (ד"ע): ד' נהגו (יא) (יח) הנשים שלא לעשות מלאכה² מפסח ועד
עצרת (יט) משקיעת החמה ואילך?³

אגודת התורה
תשנ"ח

תצד סדר תפלת חג השבועות. ובו ג' סעיפים:

א ל' היום
ב ל' היום
ג ל' היום
ד ל' היום
ה ל' היום
ו ל' היום
ז ל' היום
ח ל' היום
ט ל' היום
י ל' היום
יא ל' היום
יב ל' היום
יג ל' היום
יד ל' היום
טו ל' היום
טז ל' היום
יז ל' היום
יח ל' היום
יט ל' היום
כ ל' היום
כא ל' היום
כב ל' היום
כג ל' היום
כד ל' היום
כה ל' היום
כו ל' היום
כז ל' היום
כח ל' היום
כט ל' היום
ל' היום

א (א) ביום נ' לספירת העומר הוא חג (א) שבועות וסדר התפלה כמו ביום של פסח אלא שאומרים
את יום חג השבועות הזה זמן מתן תורתנו יוגומרים ההלל ומוציאין י' שני ספרים (ב) וקורין
בראשון י' חמשה (ג) * המבחדש (ג) [א] השלישי עד סוף הסדר ומפטיר קורא בשני וביום הבכורים

באר היטב

כמנהג אשכנז אין כאן משום לא תתגודדו. נ"ש סי' יו"ד: [א] השלישי. ענה"ט ועין בפמ"א סי' ל"א החזק המנהג ועין בקונטרס
(י) נשחית. אבל אם נהג אסור נשחית לא היה כנסיל בחושך
הולך כיון למחשק ליה הדין וכ"כ המ"א ס"ס זה: (יא) הנשים. ה"ה אנשים כנה"ג. ולאחר שספרו מותר במלאכה ח"כ ט"ז ע"ש:
(א) שבועות. עמ"א נמ"ש דלכ"ע נמנה המורה ביום נ"א לספירה למה קבע הש"י חג השבועות לדורות ביום חמשים לספירה ע"ש
ועמ"י. ומתקשה"ל במדוע אי' דע"ג נסוגיא שמים וארץ טועני בעדותן וכו' הקשה ג"כ קושא"ל וז' ומתקן שם
דכוונת הש"י בזה להורות דיראת חטא קודם לחכמה במעלה וכוונת ע"ש. ועפ"י אמרתי דזהו כוונת רב יוסף דביומא דעצרתא עבדי
ליה עגלא תלמא אמר אי' לאו האי יומא דקא גרים כמה יוסף איכא בשוקא עכ"ל עין בפסחים פרק אלו דברים דראוי לדקדק
בו עובא. חדא מאי האי ליטא דקאמר אי' לאו האי יומא דקא גרים דמשמע דיומא קא גרים. הו' ליה למימר אי' לאו מתן
תורה. ועוד אי' לאו מתן תורה הו' מחזיר העולם למהו וזהו כדאמרין המנה הקצ"ה עם מעשה בראשית אם מקבלין ישראל
את המורה מוטב ואם לאו הריני מחזירין למהו וזהו. ועוד אמר שיהיה רב יוסף עניו מכל אדם כדאמרין בסוף סוטה משמח רבי
בטלה ענוה א"ל רב יוסף לא חיתמי ענוה דאיכא אנא ע"ש. וכן התפאר דמחמת נתינת המורה הוא עדיף משאר אינשי ואין זה
מגדר ענוה. ולפי מה שכתבתי היה כוונתו כך במה דאמר אי' לאו האי יומא וכו' דידוע מה שאמרו חז"ל ענוה מביאה לידי
יראת חטא. וא"כ ר"י היה המעלה שהיה עניו היה ג"כ המעלה שיראת חטא קודם לחכמה. וזהו שאמר ביומא דעצרתא ר"ל
ביום חמשים עבדי ליה עגלא תלמא ואמר אי' לאו האי יומא דקא גרים ר"ל אי' לא היה יומא דעצרתא בזה יומא אלא ביום נ"א
לספירה לא היה מוכח דיראת חטא קודם לחכמה במעלה וכוונתו ולא היה מעלה שלי כלום וכמה יוסף איכא בשוקא. אבל השתא
דיומא דעצרתא הו' ביום חמשים ונתינת המורה היה ביום נ"א קשה הקושא"ל ולר"ן לתקן כמ"ש המהרש"א ודו"ק. וכתבו
האחרונים שמאחרין להתפלל ערבית בכניסת שבועות כדי שיהיו חמימות ימי הספירה: (ג) השלישי. כתב המ"צ סי' ו' שבועות

ביאור הלכה

כ"ח אי' טעם הוא כדס' דליכא ל"ג יום זהו כוונת המפנה.
* מבחדש השלישי. עין מ"ז ואנא ק"ל. דע שבעשרת הדברות יש
ב' ימי נתינת הא' עושה מכל דיבור פסוק אחד אף שהוא
ארוך או קצר מאד דהיינו שאנכי ולא יהיה לך ולא תעשה לך ולא
תשחיתו ועושה חסד הם פסוק אחד שאנכי ולא יהיה לך בדיבור אחד
נאמרו ולפיכך חתם פני הנו"ן נקודה פתח ולא קמן שהרי אין שם
אמנתא ולא סוף פסוק וכן זכור ושם ימים יום השניעי וכ' ששם הם
פסוק אחד ולפיכך הכ' של חתם כל המוכיח למינת ועשה הא' רפוי

ואין לו לחוש שמא מנהג המקום ההוא אינו כן דכיון שהוא רק מנהג בעלמא אין להחמיר בספיקא אבל אם ידוע לו מנהג המקום
אין לו לשנות בין להקל ובין להחמיר [אחרונים]: ד' (יח) הנשים. וה"ה (טז) אנשים⁵: (יט) משקיעת החמה ואילך. הטעם שנקברו
אחר שקיעת החמה והיו העם בטלים ממלאכה ויש עוד טעם בטור לפי שאז זמן ספירת העומר ובעומר כתיב שבע שבתות
מלשון שבות דהיינו שבזמן הספירה יש לשבות ממלאכה ולפי טעם זה אחר שספר מותר תיכף במלאכה⁶.

א (א) ביום נ' לספירת העומר כו'. ומאחרין להתפלל ערבית (א) בכניסת שבועות בצאת הכוכבים כדי שיהיו ימי הספירה מ"ט יום
תמימות⁷. איתא בווהר שחסידים הראשונים היו נעורים כל הלילה ועוסקים בתורה וכבר נהגו רוב הלומדים לעשות כן⁸ ואיתא
בשו"ע הארי"ל דע שכל מי שבלילה לא ישן כלל ועיקר והיה עוסק בתורה מוכחח לו שישלים שנתו ולא יארע לו שום נזק.
והטעם כתב מ"א ע"פ פשוטו שישאל היו ישנים כל הלילה והוצרך הקב"ה להעיר אותם לקבל התורה [כדאיתא במדרש] לכן אנו
צריכין לתקן זה. וצריכין לזהר אותם הנעורים כל הלילה שלא לברך על נטילת ידיים בבוקר רק אחר שעשה צרכיו קודם התפלה
ידא לברך לפטור אותה בכרכה שמברך על טלית גדול כמבואר לעיל בסימן ד' סק"ל ע"ש ולענין ברכה על טלית קטן יש דעות בין הפוסקים וע"כ
בסימן מ"ז במ"ב סק"כ ולענין ברכת אלהי נשמה וברכת המעביר שנה עין בסימן מ"ז במ"ב סק"כ ולענין ברכת התורה עין לעיל
מלשמש כליל שבועות אם לא כליל טבילה ועין מה שכתבנו לעיל בסימן ר"מ במ"ב סק"ז ובה"ל שם: (ב) וקורין בראשון וכו'.
והמנהג לומר אקדמות⁹ והסכימו (ג) כמה אחרונים לומר זה קודם שמתחיל הכהן לברך על התורה וכן המנהג כהיום בכמה קהלות
אכן יציב פתגם שאומרים ביום שני בעת קריאת הפטרה נתפשט באיזה מקומות לאמרו אחר פסוק ראשון של הפטרה: (ג) מבחדש
השלישי

שער הציון

(טו) חק יעקב ושא: (טז) ט"ז ושא ולענין נראה דאף לטעם הא' אין להחמיר משקיעת ואילך רק כדי קבורה ובפרט לאחר ל"ג בעומר בודאי אין
להחמיר ולטעם הא' יש להתיר או לגמרי: (א) ט"ז ופמ"ג ושא: (ב) ע' ט"ז ופמ"ג וכן הסכים ר"י עמדין בסידורו וצווח ככרזיא על העושים היפך זה:

איש מצליח

1. עין תוס' נדה דף ל"ז ס"א. נאמ"ן ס"ט: 2. היינו מלאכה גמורה ואורכה
(כח"ח אות נד): 3. הח"י כ' שלא ראה הנשים נזהרות בזה. ובשרית ב"ד (ס"י
רעא) כתב שרק מקצת הנשים בטלות. והובא בשו"ג. ועפ"י כתב החזו"ע (י"ט),
עמ' ערב) שאין למחות בנשים שעושות מלאכה, כי אין בזה חיוב, רק מנהג
בעלמא. ומי שלא נהג לא נהג. ובפרט נשים המתפרנסות מסריגה ומפירה
וכיו"ב אין להחמיר עליהן. ע"ש. וע"ע בשו"ת יצחק יצחק יצחק (סי' מא):
4. הציון כאן ט"ס ומקומו למטה. והמקור הוא בכנה"ג. נאמ"ן ס"ט: 5. אולם
בשו"ת ב"ר הגי' כי רדוקא הנשים נהגו בזה ולא האנשים. והמנהג הפשוט
יעיד ע"ז, כי אין צדיק בארץ שיהיה מזה. ע"ש. וכ"כ השו"ג שם: 6. כאן צ"ל

סימן קנ"ז

בדבר הנישואין בימי הספירה בכאן נא יארק וברוקלין

י"ח אדר תשי"ח.

מע"כ ידידי הרה"ג ר' יהושע אפעלבוים שליט"א
נשיא ועד הרבנים דפלעטבוש ולכל החברים הרבנים
החשובים מועה"ר שליט"א.

בדבר הנישואין בימי הספירה בכאן נא יארק
וברוקלין שנתקבצו אנשים מכל המקומות
אשר היו המנהגים משונים שבעצם יש לכל אחד
לעשות כמנהג המקום שבא משם משום דהוי כשני
ב"ד בעיר אחת שליכא משום לא תתגודדו וגם מהרבה
מקומות נשכחו מנהגם ורוצים כתרי"ה לידע דעתי
העניה איך להתנהג.

והנה מצינו בענין זה הרבה מנהגים חלוקים
דהמחבר בסי' תצ"ג סעי' ב' כתב שאין להסתפר
עד ל"ד בבקר. ויש נוהגין כפי שמשמע מרמ"א
שלא להסתפר רק עד ל"ג בבקר. ויש נוהגין להסתפר
עד אחר ר"ח אייר ואח"כ אין מסתפרין עד ערב
שבועות חוץ מל"ג בעומר כדאיתא ברמ"א סעי'
ג' ובמג"א סק"ה. ויש שמסתפרין עד א' דר"ח אייר
ואוסרין מא' דר"ח אייר עד ראשון של ימי הגבלה
בבקר כדאיתא במג"א. ויש שהיו אוסרין מאחר
אסרו חג דפסח עד ר"ח אייר ומסתפרין בב' ימים
דר"ח אייר ובל"ג בעומר ושאר ימי חודש אייר
אוסרין ומסתפרין מר"ח סיון ואילך כדאיתא במ"ב
סי' ס"ז מסדור דרך החיים. ויש שאסרו כל הימים
מפסח עד שבועות לבד ימי ר"ח דאייר וסיון כדאיתא
במג"א שם. והנה טעם שני מנהגים ראשונים שהוא
עד ל"ד בבקר או רק עד ל"ג בבקר הוא שסברי
תרוייהו דאסור להסתפר עד יום שפסקו מלמות
אבל פליגי מתי פסקו דהמחבר סובר שפסקו ביום
ל"ד משום שמתו עד פרוס העצרת שהוא ט"ז יום
קודם עצרת נשאר ל"ד יום ומקצת יום ל"ד ככולו
כדאיתא בב"י ובב"ח ובבאורי הגר"א סק"ו. והסוברין
דרק עד ל"ג בבקר סוברין שפסקו ביום ל"ג כדאיתא
בבאורי הגר"א סק"ט על זה שכתב הרמ"א שביום
ל"ג בעומר מרבין במדינות אלו קצת שמחה שהמקור
לזה מסוף תענית מחמשה עשר באב שמרבים בו
שמחה משום שפסקו מתי מדבר נמצא דטעם שני
המנהגים שזה שהוא שאסרו כל הימים שמתו. וכן
הוא טעם מנהג האחרון שאסרו כל הימים לבד מר"ח
שג"כ אוסר הימים שמתו בהם אבל סובר שמתו

כל הימים שמימי הספירה אבל לא בהימים שאין
אומרים בהם תחנון מדינא שהם ז' ימי הפסח
וששה שבתות ושלושה ימי ר"ח דאייר וסיון ולכן
אוסרין כל הימים לבד מר"ח. אבל טעם שלשה
המנהגים האחרים הוא שאין מדקדקין לאסור כל
הימים שמתו בהם אלא מאחר שמתו רק בל"ג יום
דכשמנכין ז' ימי הפסח וששה שבתות ושלושה ימי
דר"ח שהם ט"ז יום נשאר ל"ג יום וכנגד זה נהגו
למנות ל"ג ימים אף עם השבתות דימי הספירה
להתאבל קצת וממילא יש ימים שרשאים להסתפר
בהן אבל יש שהתחילו למנות מאחר ר"ח אייר שיש
כ"ח מאייר וה' מסיון שהם ל"ג שאסרו ויש שהתחילו
למנות מא' דר"ח אייר שהם ל' מאייר וג' מסיון
שהם ל"ג שאסרו חוץ מל"ג בעומר שהתירו מאיזה
טעם אחר משום שהוא הלולא דרשב"י כדאיתא
בעט"ז ויש שמונין בהפסקות שהוא מאחר א"ח
פסח עד א' דר"ח אייר שהם ששה ימים וכל אייר
לבד מר"ח ול"ג בעומר שהם כ"ז ימים הרי הם
ל"ג שלימים ולכן מתירין מר"ח סיון. (ותמוה מאד
מש"כ בשער הציון על מנהג זה באות י"ג שלא
ידע בברור מאין מצא המנהג להקל ביום ב' של
סיון. הא איכא ל"ג שלימים אף אם מסתפרין בא"ח
פסח וגם הם שלימים שלא מקילין לומר ביום אחד
מהן מקצת ככולו ואף אם נימא שהיו מסתפרין גם
בער"ח סיון מטעם מקצת היום ככולו או שהיו
מסתפרין גם ביום ל"ב בעומר לעת ערב כדי לעשות
ביום אחד מקצת היום ככולו נמי לא נגרע ממספר
הל"ג יום מלשני המנהגים האחרים ואם מחמירין
להיות ל"ג שלימים הוא עוד עדיף ואם לא היו
מסתפרין גם באח"פ הרי הם ל"ד יום והי"ל להקשות
לאידך גיסא ואיך מקשה להיפוך וצ"ע בכוונת שהע"צ).

והנה לדינא מנהג המחבר הוכרע לדינא
במקומותינו דלא כמותו לענין יום הל"ג בעומר שהרי
אין אנו אומרים בו תחנון ומרבים בו קצת שמחה
כהרמ"א וכמדומני שעתה בכל העולם אף הספרדים
נוהגין בו שמחה. וכן המנהג דאוסרין בכל הימים
לבד מר"ח כתב המג"א מדהשמיט הרמ"א זה ש"מ
שלא ס"ל הכי ונשאר לנו רק המנהג שאוסרין רק
עד ל"ג בבקר ואח"כ מתירין ושלושה מנהגים האחרים
שמשונים בחשבון הל"ג ימים איזה לאוסרם. ולכן
אמינא דבר חדש ששלשה המנהגים הם נחשבין
למנהג אחד דעיקר המנהג הוא שצריך להתאבל
ל"ג ימים עם השבתות שביניהם ואין חלוק איזו
ל"ג ימים מאלו הג' מנהגים ורשאים לשנות ממנהג
זה לחשבון הל"ג יום למנהג אחר מהם אך שיהיה
באופן שכל בני העיר ינהגו כן מפני המחלוקת ולא

משום לא תתגודדו כיון שכל ג' המנהגים הם מדין אחד ורק המנהג דרק עד ל"ג הוא מנהג אחר ויהיה אסור לשנותו ככל דין מנהג וכו' כתב הרמ"א שאיכא משום לא תתגודדו שהוא שאחדים ינהגו כמנהג המחבר ואחדים כהמנהג לחשבון הל"ג ימים אבל ג' המנהגים שכולם הם בחשבון הל"ג ימים ליכא משום לא תתגודדו רק משום טעם מחלוקת יש לאסור. ולכן בנוא יארק וברוקלין וכדומה שכל המנהגים מכל העולם איתנהו וא"כ לא שייך מחלוקת שידוע זה לכל שיש בכאן כמה מנהגים יכול כל אחד לשנות מל"ג אלו לל"ג אחרים אך לא בשנה אחת שאז הרי לא יהיה לו חשבון ל"ג. אבל אין ראשון לשנות ממנהג חשבון ל"ג ימים ולאסור עד ל"ג ולהתיר מל"ג ואילך שהוא מנהג מטעם אחר.

אבל זהו לשיטת הגר"א. דלהב"ח גם אלו שנוהגין רק עד ל"ג בקר ומשם ואילך מתירין אינו משום סברי דפסקו מלמות ביום ל"ג אלא דסברי ג"כ כטעם התוס' שמתו בכל הימים לבד הט"ו ימים שאין אומרים בהם תחנון מדינא רק שעושין הזכר לאבלות לג' ימים מא' דספירה עד ל"ג וחושבין גם ימי הפסח בכלל ונמצא דגם מנהג זה דעד ל"ג בקר הוא מנהג מדין אחד עם שלשה המנהגים וא"כ יכולין לשנות למה שבארתי גם למנהג זה. וכיון שבדברים אלו הולכין להקל כדאיתא בחי' סק"ב יש מקום להקל לשנות גם למנהג זה כלשיטת הב"ח אף שלשיטת הגר"א יש לאסור מלשנות למנהג זה.

והנה מסתבר לע"ד שאין להחשיב תרתי דסתרי מתספורת לנישואין. דנישואין של בחור שהתירו לישא אף בימי אבלו משום פו"ר וכן למי שיש לו בנים קטנים. ודאי אם לא היה מנהג מיוחד לאסור מלישא בימי הספירה לא היינו למדין מאיסור תספורת ואף למי שקיים מצות פו"ר ובניו גדולים נמי עכ"פ יש מצות בנישואין ולא היינו למדין מאיסור תספורת. ולכן אף שנהגו גם לאסור נישואין אין להחשיב תרתי דסתרי מתספורת לנישואין והיה שייך להנהיג באיזה מקום היתר לנישואין כשצריכין עד אחר ר"ח אייר או להתיר מר"ח סיון ולאסור תספורת בימים אלו. ומצאתי מפורש כן בחת"ס חלק אר"ח סימן קמ"ב דמתספורת לנישואין אין סתירה זל"ז וליכא משום לא תתגודדו ומטעם זה מתיר בעיר קטנה שלא יודמן בשנה זו עוד חתונה בימי הספירה שיהיה סתירה לחתונה זו ואף במקומו פרעשבורג שהיתה עיר גדולה לא היו מקפידין תחלה והיו מתירין בנישואין אף שבכל שנה היה תרתי דסתרי עד שבא הגאון ר' משולם והנהיג לאסור

עיי"ש. וטעם שהתירו נראה דכיון שבנישואין לאיש זה לא יהיה סתירה ומצד מנהג העיר הרי כל המנהגים לא נחשב סתירה ומצד מנהג העיר הרי כל המנהגים מחשבון הל"ג ימים שוין ולא נחשב שינוי ולא איסור לא תתגודדות משום דעיקר המנהג הוא חשבון ל"ג ימים בכל אופן שהם כדבארתי ולמחלוקת נמי לא חששו שהכל יבינו חלוק בין נישואין לתספורת ולא יאמרו שחולק על כולנו. אך מ"מ אסר זה הגאון ר' משולם משום שעכ"פ נמצא שבעיר ליכא איסור לנישואין אלא כ"ט יום. וא"כ לא שייך זה אלא בעיר שכולם זקוקים רק לרב אחד וצריך לעשות מצד העיר זמן אחד שלא יהיה מצד תקנת העיר תרתי דסתרי אבל בעיר כנוא יארק וברוקלין שנקבצו משם מכל המקומות ואין צורך מצד העיר לעשות מנהג אחד דהרי יש תרי והרבה ב"ד לכן אף להגאון ר' משולם משגיחין רק על איש זה וכיון שאצלו ליכא תרתי דסתרי בנישואין יש להתיר בכל הימים שיש מנהג להתיר באחד משלשה המנהגים להגר"א ולהב"ח יש להתיר אף מל"ג בעומר ואילך כדבארתי.

ולשון החת"ס משמע שלא ברור לו איסור הגאון ר' משולם שכתב והרי קמן דעד הגאון הקילו פה בנישואין אפילו בתרתי דסתרי אהדי וכן בכמה ורוב מקומות ובתספורת החמירו עיי"ש חזינן מלשון זה דלא ברור לו לדינא כאיסור של הגאון ר' משולם כיון שכתב שרוב מקומות לא סברי כותיה. ולכן אפשר שגם הגאון ר' משולם תיקן בעירו רק לחומרא בעלמא. ולכן ודאי שבנוא יארק וברוקלין וכדומה שנקבצו שם מכל המקומות אין מקום להחמיר כלל.

והנה החת"ס שם בתחלה כתב אלא לפי"ו לא יהיה המסדר קידושין או אחד מבני החופה מאותן שהיו בחופה אחרת בוו השנה באופן שהוא תרתי דסתרי אף לא בעיר אחרת עיי"ש. והוא תמוה דודאי המסדר קידושין וכל הקרואים רשאים להיות בחופה של מנהג המחבר ובחופה של מנהג הרמ"א כי אין האיסור על הקרואין השמחים בהנישואין. דהא עושין סעודות נישואין בכל ז' הימים כשנשא ברי"ח אייר ובל"ג בעומר אף שהן בימי הספירה ונהי שעל החתן והכלה אין לאסור משום שהוא יו"ט שלהם ואיכא חיוב שמחה אבל על האחרים שאינו יו"ט שלהם וליכא עליהם חיוב שמחה איך שמחים בסעודות הנישואין בימי הספירה אלא ודאי שהאיסור הוא רק על החתן והכלה לבד וכשהן מותרין ליכא ממילא שום איסור על המסדר קידושין והקרואים. ומשמע שאף בעבר ונשא שרשאין הקרואים לשמח עמו דהא איתא בש"ע סעי' א' שאם קפץ וכנס שאין